

Bruxelles, den 15.5.2013
COM(2013) 289 final

2013/0155 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af
associeringsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene
side og Ukraine på den anden side**

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Vedlagte forslag udgør det retlige instrument for bemyndigelsen til undertegnelse og midlertidig anvendelse af associeringsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side.

Forbindelserne mellem EU og Ukraine er i øjeblikket baseret på partnerskabs- og samarbejdsaftalen, der trådte i kraft i 1998. På det 13. topmøde mellem EU og Ukraine i Paris i 2008 aftalte EU's og Ukraines ledere, at partnerskabs- og samarbejdsaftalen skulle afløses af en associeringsaftale.

Associeringsaftalen mellem EU og Ukraine er den første i en ny generation af associeringsaftaler med lande i det østlige partnerskab. Forhandlingerne om denne brede og ambitiøse aftale mellem EU og Ukraine startede i marts 2007. I februar 2008, efter afgørelsen om Ukraines tiltrædelse af WTO, gik EU og Ukraine i gang med at forhandle om en vidtgående og bred frihandelsaftale (DCFTA) som en central del af associeringsaftalen.

Associeringsaftalen har til formål at fremskynde udvidelsen af de politiske og økonomiske forbindelser mellem Ukraine og EU samt Ukraines gradvise adgang til dele af EU's indre marked, bl.a. gennem oprettelse af en DCFTA. Aftalen udnytter på konkret vis dynamikken i forbindelserne mellem EU og Ukraine, idet den fokuserer på støtte til vigtige reformer, økonomisk genopretning og vækst, governance og sektorsamarbejde. Aftalen udgør også en reformdagsorden for Ukraine, som er baseret på et omfattende program for tilnærmelse af Ukraines lovgivning til EU's normer, og som alle Ukraines partnere kan følge og indrette deres bistand efter. EU's bistand til Ukraine er, som det fremgår af aftalen, knyttet til reformdagsordenen. Det overordnede institutionsopbygningsprogram er særlig vigtigt i den forbindelse.

På det 15. topmøde mellem Ukraine og EU den 19. december 2011 noterede EU og Ukraines præsident sig, at man var nået frem til en fælles forståelse vedrørende teksten til associeringsaftalen. Den 30. marts 2012 paraferede EU's og Ukraines chefforhandlere teksten til associeringsaftalen. Begge parter handelsforhandlere paraferede DCFTA-delen af aftalen den 19. juli 2012.

Den 10. december 2012 vedtog Rådet (udenrigsanliggender) konklusioner om Ukraine, hvori det bekræftede EU's tilsagn om at undertegne associeringsaftalen, herunder DCFTA'en, så snart de ukrainske myndigheder kan påvise en beslutsom indsats og konkrete fremskridt på tre områder (valg, selektiv retfærdighed og generelle reformer som anført i associeringsagendaen), om muligt senest på tidspunktet for topmødet i det østlige partnerskab i Vilnius i november 2013. Rådet påpegede desuden, at undertegnelsen kan ledsages af en åbning for midlertidig anvendelse af dele af aftalen. Med den midlertidige anvendelse ønsker man at opretholde et afbalanceret forhold mellem gensidige økonomiske interesser og fælles værdier og at tage højde for EU's og Ukraines fælles vilje til at påbegynde implementering og håndhævelse af forskellige dele af aftalen for at fremskynde reformernes virkninger på sektorspecifikke områder inden indgåelsen af aftalen.

Som krævet i Rådets konklusioner af 10. december overvåger den højtstående repræsentant og Kommissionen Ukraines fremskridt med opfyldelsen af kravene i Rådets konklusioner, også som led i forberedelserne til mødet i juni 2013 i Samarbejdsrådet mellem EU og Ukraine og

topmødet i det østlige partnerskab i Vilnius i november 2013, og holder Rådet underrettet herom.

2. RESULTATERNE AF FORHANDLINGERNE

Medlemsstaterne er løbende blevet holdt underrettet og hørt i de relevante arbejdsgrupper under Rådet, navnlig Gruppen vedrørende Østeuropa og Centralasien og Handelspolitikudvalget, på alle stadier af forhandlingerne. Kommissionen vurderer, at de mål, Rådet havde fastsat i forhandlingsdirektiverne, er nået, og at udkastet til associeringsaftale er acceptabelt for Unionen.

Associeringsaftalens endelige indhold kan opsummeres som følger:

Ved aftalen oprettes der en associering mellem Unionen og dens medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side. Denne udgør en ny etape i udviklingen af de overenskomstmæssige forbindelser mellem EU og Ukraine, tilsigter politisk associering og økonomisk integration og lader døren stå åben for yderligere gradvise udviklinger.

Associeringens overordnede mål er på at fremme en gradvis tilnærmelse mellem parterne på grundlag af fælles værdier; styrket politisk dialog; fremme, bevarelse og styrkelse af fred og stabilitet både regionalt og internationalt; etablering af de nødvendige forudsætninger for stærkere økonomiske og handelsmæssige forbindelser, der kan føre til Ukraines gradvise adgang til dele af EU's indre marked; styrkelse af samarbejdet om retfærdighed, frihed og sikkerhed med henblik på at styrke retsstatsprincippet og respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende friheder samt etablering af de nødvendige forudsætninger for et stadig tættere samarbejde på andre områder af fælles interesse.

Aftalens generelle principper omfatter bl.a. en række særlige "væsentlige elementer", som, hvis de overtrædes af en af parterne, kan give anledning til særlige foranstaltninger i henhold til aftalen, herunder suspendering af rettigheder og forpligtelser. Disse elementer er respekt for de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder som defineret i relevante internationale instrumenter; respekt for retsstatsprincippet; fremme af respekt for suverænitet og territorial integritet, ukrænkelighed og uafhængighed; samt modvirkning af spredning af masseødelæggelsesvåben, materiale til fremstilling heraf og deres fremføringsmidler.

Andre generelle principper i aftalen vedrører principperne om fri markedsøkonomi, god regeringsførelse, bekæmpelse af korrupsion, bekæmpelse af tværnational organiseret kriminalitet og terrorisme, fremme af bæredygtig udvikling og reel multilateralisme.

I aftalen fastlægges målene for en udvidet og styrket politisk dialog, der skal fremme gradvis konvergens i udenrigs- og sikkerhedsanliggender med det formål at inddrage Ukraine endnu mere i det europæiske område for sikkerhed. Der etableres en række fora for politisk dialog, og det bestemmes, at der skal finde dialog og samarbejde sted om interne reformer baseret på de fælles principper, parterne har opstillet. Aftalen indeholder også bestemmelser om intensiveret dialog på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, herunder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP), fremme af fred og international retfærdighed gennem ratificering og gennemførelse af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol, en fælles indsats for regional stabilitet, konfliktforebyggelse, krisestyring, militært teknologisk samarbejde, bekæmpelse af terrorisme, ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, nedrustning og våbenkontrol.

På området retfærdighed, frihed og sikkerhed lægger aftalen særlig vægt på retsstatsprincippet og styrkelsen af retsvæsenets institutioner og praksis. Aftalen opstiller en ramme for samarbejde om migration, asyl og grænseforvaltning, beskyttelse af personoplysninger, hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme samt narkotikabekæmpelse. Det pågældende afsnit indeholder en række bestemmelser om bevægelighed for personer, herunder tilbagetagelse, lettelse af udstedelsen af visa og trinvise foranstaltninger til med tiden at indføre en visumfri ordning (forudsat at betingelserne for velforvaltet og sikker mobilitet er opfyldt). Aftalen omfatter også behandlingen af arbejdstagere og disses mobilitet samt et tilsagn om at udvide det retlige samarbejde i civil- og strafferetlige spørgsmål - ved i fuldt omfang at gøre brug af de relevante internationale og bilaterale instrumenter.

Associeringsaftalen indeholder bestemmelser om en lang række forskellige former for sektorsamarbejde, med fokus på støtte til vigtige reformer, økonomisk genopretning og vækst, governance og sektorsamarbejde på over 30 områder som f.eks.: energi, transport, miljøbeskyttelse, industripolitik og små og mellemstore virksomheder, social udvikling og beskyttelse, ligeret, forbrugerbeskyttelse, almen uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdomsanliggender samt kultur. På alle disse områder tager samarbejdet udgangspunkt i de eksisterende rammer, bilaterale som multilaterale, og tilsigter en mere systematisk dialog og udveksling af oplysninger og god praksis. Med henblik på gennemførelse af kapitlerne om sektorsamarbejde er der i bilagene til aftalen fastsat et omfattende program for reguleringsmæssig tilnærmelse. En række specifikke tidsplaner for Ukraines gennemførelse og anvendelse af udvalgte dele af den gældende EU-ret vil være i centrum for det løbende samarbejde og for Ukraines interne reformer og moderniseringsdagsorden.

Aftalen indeholder en ajourført institutionel ramme, der spænder over fora for dialog og samarbejde lige fra topmødeplan til tekniske underudvalg. Særlige roller i forbindelse med beslutningstagningen er tildelt Associeringsrådet, og ved delegation Associeringsudvalget, der også kan mødes i en særlig sammensætning for at drøfte handelsspørgsmål. Der oprettes også fora for samarbejde på civilsamfundsplan, navnlig mellem repræsentative organisationer for arbejdsmarkedets parter, fagforeninger og arbejdsgivere, og på parlamentsplan. Aftalen indeholder endvidere bestemmelser om overvågning, opfyldelse af forpligtelser og tvistbilæggelse (herunder særskilte bestemmelser om handelsrelaterede spørgsmål).

For så vidt angår frihandelsaftaledelen af aftalen (DCFTA) har Kommissionen nået målene i forhandlingsdirektiverne om at afvikle importafgifterne på praktisk taget al handel, samtidig med at der er opstillet en bindende ramme med henblik på at forbyde alle vilkårlige handelsbegrænsende foranstaltninger, herunder eksportafgifter og kvantitative eksportrestriktioner. DCFTA'en indeholder specifikke, tidsbegrænsede bestemmelser vedrørende følsomme produkter og spørgsmål, særlig i form af overgangsperioder.

Med hensyn til tekniske handelshindringer vil Ukraine gradvist tilpasse sine tekniske forskrifter og standarder til EU's. Forhandlingerne om en aftale om overensstemmelsesvurdering og godkendelse af industrivarer (AOG) vil sikre, at Ukraines lovgivning og markedsovervågningssystemer inden for specifikke sektorer er i overensstemmelse med EU's, således at der kan handles mellem parterne på de samme vilkår som EU-medlemsstaterne imellem.

For så vidt angår handel med dyr, planter, animalske produkter og planteprodukter bevirker DCFTA'en, at SPS- og dyrevelfærdslovgivningen tilpasses til EU's, og sikrer, at der indføres en mekanisme for hurtigt samråd for at løse SPS-relaterede handelsirritationsmomenter,

herunder et system til hurtig og tidlig varsling af akutte krisesituationer på dyre- og plantesundhedsområdet.

I protokollen om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål, der bygger på det eksisterende samarbejde om toldspørgsmål, opstilles der en stærkere retlig ramme for bestræbelser på at sikre korrekt anvendelse af toldlovgivningen og bekæmpelse af overtrædelser.

Hvad angår etablering indeholder DCFTA'en en bestemmelse om national behandling og mestbegunstigelsesbehandling af virksomheder, underlagt begrænsede forbehold, og mulighed for adgang til det indre marked for finansielle tjenesteydelser, telekommunikation, post- og kurervirksomhed og internationale søfartstjenester efter en proces med lovgivningsmæssig tilnærmelse, når Ukraine fuldstændigt og effektivt gennemfører den gældende EU-ret på disse områder.

DCFTA'en vil betyde høje beskyttelsesniveauer for alle EU's geografiske betegnelser for landbrugsprodukter, ikke kun betegnelserne for vine og spiritus, og for alle nye produkter, der tilføjes på listen over beskyttede geografiske betegnelser gennem regelmæssige konsultationer. Herudover indeholder DCFTA'en bestemmelser om ophavsret, design (også ikke-registrerede design) og patenter, der supplerer og ajourfører TRIPS-aftalen, og om styrkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder på grundlag af EU's interne regler.

Med hensyn til integrationen af markederne for offentlige kontrakter er DCFTA'en et hidtil uset eksempel på, at et ikke-EØS-land som Ukraine muligvis kan få adgang til EU's marked for offentlige kontrakter efter en overgangsperiode, i hvilken Ukraine vil vedtage EU's nuværende og kommende lovgivning om offentlige kontrakter. Det medfører, at leverandører og tjenesteydere får gensidig adgang til markederne for offentlige kontrakter, undtagen i forsvarssektoren.

Med gennemførelsen af DCFTA'en tilpasser Ukraine sin konkurrencelovgivning og håndhævelsespraksis til EU's gældende ret på en række områder. Statskontrollerede virksomheder underlægges de samme bestemmelser, så det sikres at der ikke kan forekomme forskelsbehandling på grund af monopoler.

Afdelingen om subsidier er særlig vigtig, da den indeholder et tilsagn fra Ukraine om at indføre en intern ordning for kontrol med statsstøtte i lighed med den, der findes i EU, og om at oprette en operationelt uafhængig myndighed med ansvar for kontrollen med statsstøtte. Med hensyn til handelsrelaterede energispørgsmål indføres der med DCFTA'en bindende bestemmelser om prisfastsættelse, herunder forbud mod dobbelte prissystemer, om transit af energiprodukter af hensyn til forsynings sikkerheden og om ikke-diskriminerende behandling af energirelaterede investeringer.

Der er fastsat forpligtelser vedrørende håndhævelse af multilaterale arbejdsmarkeds- og miljøaftaler sammen med en forpligtelse til ikke at tilsidesætte eller fravige disse standarder på en måde, der berører handelen eller investeringerne parterne imellem.

Effektive tvistbilæggelsesprocedurer baseret på WTO's tvistbilæggelsesforståelse vil gøre det muligt at løse handelstvister hurtigt, bl.a. ved at lade den berørte part indføre forholdsmæssigt afpassede sanktioner og ved at anvende hurtigere procedurer, når det gælder hastende energitvister.

Man er også blevet enig om særlige bestemmelser vedrørende gennemsigtighed og dialog med civilsamfundet og de berørte parter samt om administrativt samarbejde, især i toldsektoren.

Det forventes, at Ukraines tættere økonomiske integration i EU gennem DCFTA'en vil sætte kraftigt skub i landets økonomiske vækst. DCFTA'en vil som en central del af associeringsaftalen skabe forretningsmuligheder i både EU og Ukraine og fremme egentlig økonomisk modernisering og integration i EU. Denne proces skulle gerne føre til højere produktstandarder og bedre tjenesteydelser for borgerne og frem for alt sætte Ukraine i stand til at konkurrere effektivt på de internationale markeder.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

For Unionen er retsgrundlaget for aftalens undertegnelse og midlertidige anvendelse artikel 217 sammenholdt med artikel 218, stk. 5, og artikel 218, stk. 8, andet afsnit, samt artikel 218, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Vedlagte forslag udgør det retlige instrument for undertegnelsen og den midlertidige anvendelse af associeringsaftalen.

På baggrund af ovennævnte resultater – og forudsat, at de ukrainske myndigheder kan påvise en beslutsom indsats og konkrete fremskridt på de i Rådets konklusioner om Ukraine af 10. december nævnte tre områder – foreslår Kommissionen, at Rådet bestemmer, at associeringsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side skal undertegnes på Unionens vegne, og sørger for udpegning af den eller de personer, der er beføjet til at undertegne aftalen på Unionens vegne.

I henhold til forslaget vil Unionen anvende dele af aftalen midlertidigt, uden at det berører kompetencefordelingen i henhold til traktaterne.

Under hensyntagen til Europa-Parlamentets styrkede rolle finder Kommissionen, at Rådet først bør sende de i artikel 486, stk. 4, i aftalen omhandlede meddelelser, når Europa-Parlamentet har haft tid til at fremsætte sine synspunkter. Kommissionens tjenestegrene og EU-Udenrigstjenesten er rede til at samarbejde med Rådet og Europa-Parlamentet, således at udvalgte dele af associeringsaftalen, herunder DCFTA'en, kan anvendes midlertidigt i 2014.

At Kommissionen har forelagt sit forslag som en aftale mellem Unionen og dens medlemsstater og Ukraine, hænger sammen med aftalens tilblivelse efter traktatens bestemmelser inden ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af associeringsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 217 sammenholdt med artikel 218, stk. 5, og artikel 218, stk. 8, andet afsnit, samt artikel 218, stk. 7,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 22. januar 2007 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger med Ukraine om indgåelse af en ny aftale mellem Den Europæiske Union og Ukraine med henblik på at erstatte partnerskabs- og samarbejdsaftalen.
- (2) Forhandlingerne om associeringsaftalen, der foregik under hensyntagen til de tætte historiske bånd og de gradvist tættere forbindelser mellem parterne samt deres ønske om at styrke og udvide disse forbindelser på en ambitiøs og innovativ måde, blev afsluttet med positivt resultat og parafering af aftalen i 2012.
- (3) Aftalen bør derfor undertegnes på Unionens vegne og anvendes midlertidigt i overensstemmelse med dens artikel 486 indtil dens senere indgåelse, og de(n) erklæring(er), der er knyttet til denne afgørelse, bør godkendes.
- (4) I henhold til artikel 486 i aftalen kan aftalen anvendes midlertidigt, inden den træder i kraft.
- (5) I henhold til artikel 218, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde bør Rådet bemyndige Kommissionen til at godkende ændringer, der i medfør af aftalens artikel 465, stk. 4, skal vedtages af Associeringsudvalget i dettes handelssammensætning efter forslag fra Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser i medfør af aftalens artikel 211.
- (6) Der bør fastsættes relevante procedurer for beskyttelse af geografiske betegnelser, som beskyttes i henhold til aftalen.
- (7) Aftalen bør ikke fortolkes således, at den skaber rettigheder eller forpligtelser, som kan påberåbes direkte for Unionens eller medlemsstaternes domstole -

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Undertegnelsen af associeringsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side godkendes herved på Unionens vegne med forbehold af indgåelse af aftalen.

Teksten til den aftale, der skal undertegnes, er knyttet til denne afgørelse.

Artikel 2

De(n) erklæring(er), der er knyttet til denne afgørelse, godkendes på Unionens vegne.

Artikel 3

Generalsekretariatet for Rådet udarbejder det relevante fuldmagtsinstrument til undertegnelse af aftalen, med forbehold af dens indgåelse, til den eller de personer, der er udpeget af forhandleren af aftalen og af den medlemsstat, der har formandskabet for Rådet.

Artikel 4

1. Følgende dele af aftalen anvendes midlertidigt i overensstemmelse med dens artikel 486 og under forbehold af de heri omhandlede meddelelser, indtil den træder i kraft:

- afsnit I
- afsnit II
- afsnit III: artikel 14 og 15 samt artikel 19-22
- afsnit IV
- afsnit V: kapitel 1 (med undtagelse af artikel 342), kapitel 6, 7, 12, 17, 18, 20, 26 og 28 samt artikel 353 og 428
- afsnit VI
- afsnit VII, med undtagelse af artikel 479, stk. 1, i det omfang, det er nødvendigt for aftalens midlertidige anvendelse
- bilag I til XXVI, bilag XXVII, med undtagelse af nukleare spørgsmål, bilag XXVIII til XXXVI, bilag XXXVIII til XLI og bilag XLIII og XLIV samt protokol I til III.

2. Den dato, fra hvilken aftalen finder midlertidig anvendelse, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* på foranledning af Generalsekretariatet for Rådet.

Artikel 5

Hvad angår aftalens artikel 211 skal ændringer af aftalen ved afgørelser, der træffes i Underudvalget vedrørende Geografiske Betegnelser, godkendes af Kommissionen på Unionens vegne. Kan de berørte parter ikke nå til enighed som følge af indsigelser vedrørende en geografisk betegnelse, træffer Kommissionen afgørelse efter proceduren i artikel 57, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 af 21. november 2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer¹.

Artikel 6

1. En betegnelse, der beskyttes i henhold til underafdeling 3, "Geografiske betegnelser", i aftalens afsnit IV, kapitel 9, kan benyttes af enhver erhvervsdrivende, der markedsfører landbrugsprodukter, fødevarer, vine, aromatiserede vine eller spiritus, som svarer til den relevante varespecifikation.

2. I overensstemmelse med artikel 207 i aftalen håndhæver medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner - også på foranledning af en berørt part - den beskyttelse, der ydes i henhold til artikel 204 til 206 i aftalen.

Artikel 7

Aftalen må ikke fortolkes således, at den skaber rettigheder eller forpligtelser, som kan påberåbes direkte for Unionens eller medlemsstaternes domstole.

Artikel 8

Denne afgørelse træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

[...]

Formand

¹ EUT L 343 af 14.12.2012, s. 1.